

Gradski registar

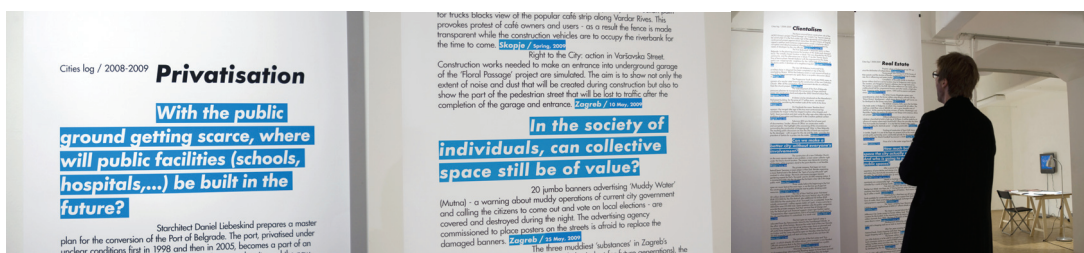
Gradovi Zapadnog Balkana, leto/jesen 2009.

Kroz **Cities Log** (Gradski registar), napravljena je hronologija događaja koji su bitni za sadašnjost, i koji će odrediti budućnost 9 gradova bivše Jugoslavije i Albanije. Tokom leta 2009., u toku istraživačkog putovanja kroz gradove regiona, vođeni su razgovori sa 25 stručnjaka koji se bave gradom: arhitektama, urabnim planerima, novinarima, sociolozima, aktivistima, umetnicima i kritičarima.

Od svakog od njih traženo je da opišu događaje koji su u periodu od prethodnih godinu dana (leto 2008. - leto 2009.) bili od značaja za određivanje budućeg razvoja njihovih gradova. Ovi događaji se kreću od uvođenja određenih zakona, početka ili realizacije pojedinih građevinskih zahvata, specifičnih tema koje su dovele do javne rasprave ili - u skladu sa njihovim stručnim mišljenjem – nisu uspele da osvoje bilo kakvu javnu ili profesionalnu pažnju.

Nakon toga, svi ovi događaji su organizovani hronološki i grupisani po temama, kako bi se postigao jasan i lako razumljiv pregled događaja po temama prisutnim u čitavom regionu.

U oktobru 2009., ove teme su korišćene kao inspiracija za niz razgovora u okviru 4. Međunarodnog bijenala savremene umetnosti u Tirani sa nekoliko ključnih stručnjaka za ova pitanja i širom publikom. Tokom novembra 2009., skraćeni pregled hronologije objavljen je u beogradskom časopisu KVART.

Gradski registar

Cities Log (Gradski registar) je urbana hronologija, koja prikazuje grubi presek kroz razvoj gradova Zapadnog Balkana u toku jedne godine: leto 2008. – leto 2009. Ona prikazuje važne događaje u protsoru, odluke i diskusije smeštene u kontekst brzih ulaganja kapitalna, novonastajućih odnosa snaga i izazova koji su doveli do mogućih novih angažmana građana.

Tokom poslednje dve decenije, od početka 1990-ih godina, zemlje koje su nastale iz Jugoslavije kao i Albanija su svaka pojedinačno trasirale svoj put, i dok se njihova društva razvijaju po ovim različitim putanjama, moguće je uočiti da po pitanjima koja se tiču urbanog razvoja vrlo puno toga dele. "Gradski registar", u svojoj prvoj ediciji, predstavlja vitalne teme koje se tiču (budućnosti) gradova kao što su Beograd, Kotor, Novi Sad, Podgorica, Priština, Pula, Skoplje, Tirana i Zagreb - tema koje kao da su smeštene negde između uviđaja kriminalnog prestupa i strip priče.

"Privatizacija, klijentalizam, kreativna zloupotreba zakona i propisa izgledaju kao opšte mesto u kontekstu pogođenom 'divljom' urbanizacijom i brzim investicijama kapitala, a u okviru neoliberalnog konteksta. U isto vreme, nešto drugo počinje da biva jasno: formira se prvi uznemirujući otpor ovim eksploatišućim snagama. Tu i tamo, stanovnici počinju da se organizuju. Civilne organizacije počinju da obraćaju pažnju na grad a novinari kopaju kroz profitabilnu prljavštinu." (iz teksta o projektu)

Hronologiju prati selekcija dokumentarnih filmova, kao na primer fragmenti programa Insajder RTV B92 o građevinskoj mafiji, vizuelna dokumentacija o otporu stanovnika oko Petog parka u Beogradu protiv pretvaranja 'njihovog' parka u gradilište - ili pregled sredstava koje je razvila grupa Pravo na grad kako bi delovala protiv nepovoljnih transformacija u javnom prostoru Zagreba. Koliko god ovaj otpor može biti urgentan za ove specifične (lokalne) slučajeve, on takođe ukazuje na transformacije koje se trenutno odvijaju u mnogim drugim gradovima širom sveta.

Inicijalnu hronologiju "Gradskog registra" su napravili Ana Džokić i Marc Neelen (STEALTH.unlimited) povodom 4. Međunarodnog bijenala savremene umetnosti u Tirani - T.I.C.A.B (septembar - oktobar 2009.), kroz razgovore sa i doprinose od strane profesionalaca u oblasti arhitekture i ljudi upućeni u urbana pitanja, kao što su: Besnik Aliaj, Gjergj Bakallbashi, Aleksandar Bede, Branko Belačević, Jelena Stefanović, Dafne Berc, Teodor Celakoski, Sotir Dharmo, Ulrike Franzel, Valon Gërmizaj, Žakilina Gligorijević, Adelina Greca, Astrit Hajrullahu, Florina Jerliu, Aleksandra Kapetanović, Ivan Kucina, Marko Miletić, Ilir Murseli, Oliver Musovik, Divna Penčić, Dubravka Sekulić, Petrit Selimi, Pulska grupa, Aneta Spaseska, Borislav Vukićević i drugi. Grafički dizajn Ajdin Bašić.

"Gradski registar" je bio deo prve studije slučaja projekta Individualni utopije (Individual Utopias), podržanog od strane Švajcarskog kulturnog programa (SCP) na Zapadnom Balkanu.